

ENQUÊTE JONGE ORDE NOOPT TOT ACTIE

Ruimte maken voor jonge klaren

De arbeidsmarkt voor jonge specialisten is verder verslechterd, zo blijkt uit de nieuwste enquête van De Jonge Orde en de Landelijke Vereniging van Medisch Specialisten in Opleiding. Maar er is ook goed nieuws, want de werkloosheid onder jonge urologen is verdwenen. De zittende urologen hebben ruimte gemaakt voor hun jonge vakbroeders, een voorbeeld dat navolging verdient, volgens De Jonge Orde.

De Jonge Orde en de Landelijke Vereniging van Medisch Specialisten in Opleiding (LVAG) hebben alle 4500 (bijna of net) opgeleide specialisten gevraagd naar de werkloosheid. Van hen vulden 1203 mensen de enquête in. De resultaten liegen er niet om. Van de 868 deelnemers die klaar zijn met de opleiding zeggen er 46 dat ze werkloos zijn. Dat is ruim 5 procent van het totaal aantal specialisten dat klaar is met de opleiding en deelnam aan de enquête.

Vorig jaar trok De Jonge Orde aan de bel over werkloosheid bij chirurgen, cardiologen, radiologen en urologen. Behalve bij de urologen bestaat deze nog steeds, en het probleem heeft zich uitgebreid onder nog eens acht specialismen. Ook onder internisten, kinderartsen, kno-artsen, neurologen, gynaecologen, orthopeden, oogartsen en plastisch chirurgen is werkloosheid vastgesteld. Bij zes medisch specialismen is de werkloosheid zelfs

hoger dan die onder de gehele beroepsbevolking (7,7%), die het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft becijferd. Deze resultaten komen niet als donderslag bij heldere hemel voor Bas Hammer, bestuurslid van De Jonge Orde. Het gonst al een tijdje: er zijn te veel jonge klaren en te weinig vaste banen. 'De enquête bevestigt de problemen die we al langer van onze achterban horen', zegt Hammer. Zelf zit Hammer in het vierde jaar van

'Wij zagen de krapte al aankomen, terwijl het instroomadvies hoog bleef'

de opleiding tot radioloog. Als er niet snel een oplossing komt, krijgt hij ook te maken met het probleem als hij over twee jaar klaar is met zijn opleiding. Van de 61 ondervraagde jonge radiologen zijn er negen werkloos. Van de radiologen die wel werk hebben, moeten er 29 genoeg nemen met tijdelijk werk. De arbeidsmarktmonitor van Medisch Contact telde over het eerste kwartaal nog 31 vacatures voor radiologen, maar volgens Hammer biedt dit geen soelaas, want het zijn voor een groot deel tijdelijke vacatures en 'het aantal radiologen dat van de opleiding komt, neemt de komende jaren alleen maar toe'.

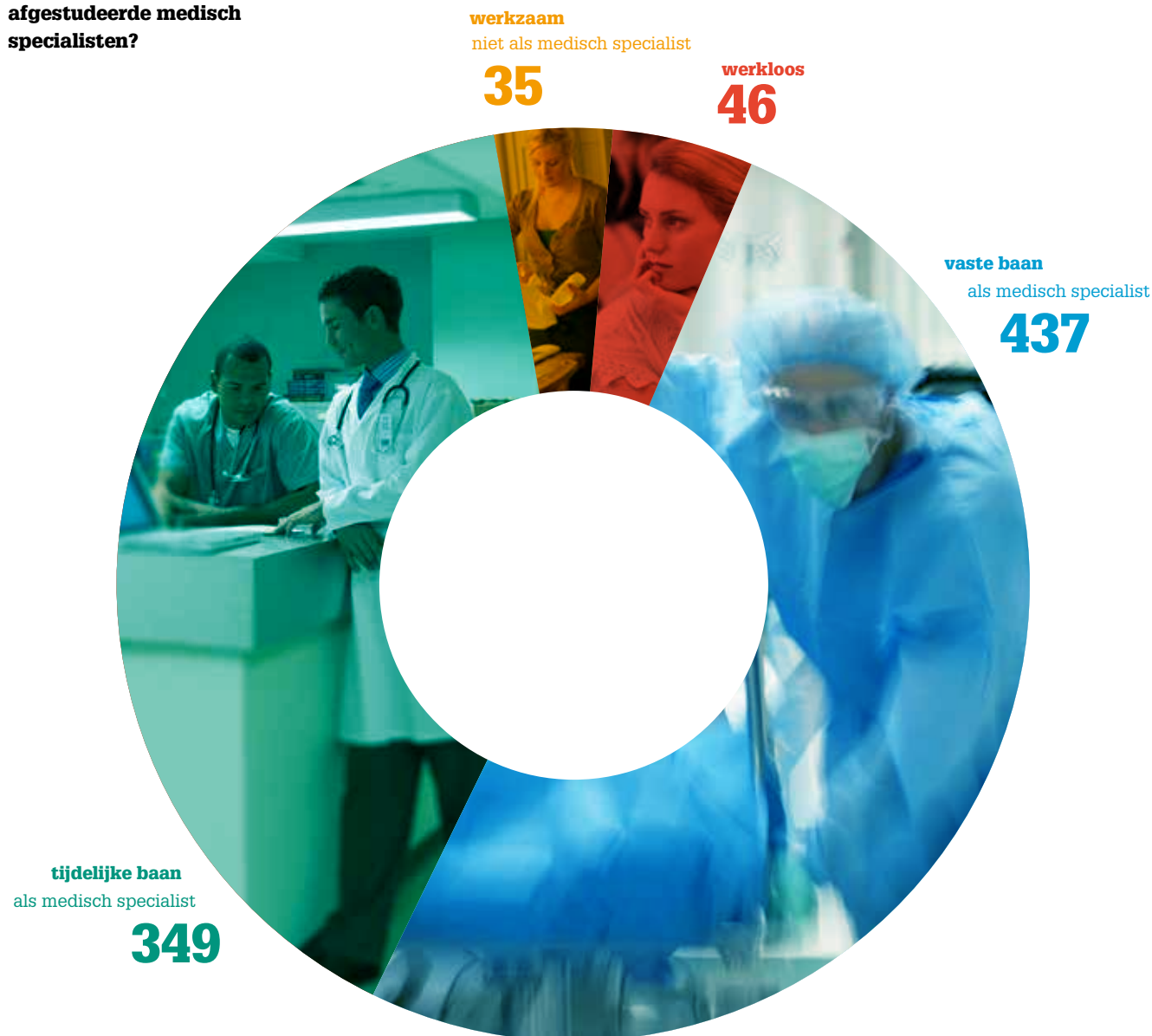
Van tijdelijk naar tijdelijk

Van de jonge klaren die wel werk hebben gevonden, heeft 42 procent een tijdelijk contract. Van hen had meer dan 80 procent liever een vaste functie gehad, zo blijkt uit de enquête.

Tijdelijke functies hebben nadelen, zo laat deze enquête voor het eerst zien. 10 procent van de medisch specialisten met een tijdelijke functie krijgt betaald onder cao-niveau, terwijl bij een vaste aanstelling 12 procent juist meer betaald krijgt dan de cao. Hammer: 'Als Jonge Orde zijn we er absoluut tegen dat mensen onderbetaald werk doen. Anderzijds is thuis zitten wel het laatste wat je wilt. Als je een tijdelijke functie kunt krijgen, dan pak je hem, zeker als je ook een hypotheek en een gezin hebt.'

Tijdelijk werk wordt wel gezien als een opstapje naar een plek in een vakgroep

Wat doen de 867 ondervraagde afgestudeerde medisch specialisten?

of maatschap, maar die vlieger gaat lang niet altijd op. Wie niet meer in z'n eerste baan werkt, zit in bijna de helft van de gevallen opnieuw in een tijdelijke functie. Van tijdelijke baan naar tijdelijke baan dus. Er is ook gevraagd of de jonge klaren een voorkeur hebben voor een vakgroep of een maatschap, maar dat maakt de meesten niet uit. 'Ze willen gewoon een baan', zegt Hammer. Bijna een op de drie specialisten uit de enquête is gepromoveerd voor afronding

van de opleiding. Geeft een promotie een beter perspectief op de arbeidsmarkt? Het verschilt per specialisme in hoeverre een promotie een echte 'cv-builder' is volgens Hammer. De aantallen promoties per specialisme zijn in sommige gevallen relatief laag, waardoor De Jonge Orde op basis van deze enquête nog geen conclusies durft te trekken. Over de hele onderzochte groep zijn er geen duidelijke verschillen gemeten. Een nieuwe enquête naar het effect van promoveren zal binnenkort

meer licht op de zaak werpen. Naast het feit dat veel mensen tijdelijk en slechter betaald werk aannemen, is een onverwachte uitkomst uit de enquête dat onder de werklozen relatief veel vrouwelijke specialisten zijn: 80 procent. Stellen vrouwen zich minder flexibel op? Is er sprake van discriminatie van vrouwen? Het is speculeren, want de enquête is niet op deze vraag gericht, en heeft dus onvoldoende data opgeleverd voor een degelijk antwoord. 'Het is een onvoorziene uitslag

Wat is de situatie van specialisten met tijdelijk werk?

822 ondervraagde jonge klaren werken als medisch specialist; 349 van hen hebben een tijdelijke functie.

Van de 349 jonge specialisten met een tijdelijke baan:

van de enquête, we gaan er verder naar kijken', aldus Hammer.

Crisis

De verslechterde arbeidsmarkt voor medisch specialisten is een direct gevolg van de economische crisis, schat het bestuurslid van De Jonge Orde in. Ten eerste hebben de umc's een vacaturestop door de kortingen op de ziekenhuisbudgetten. Maatschappen hebben daar ook last van en zijn huiverig voor het aannemen van een nieuwe maat. Daar komt nog eens extra onzekerheid bij die volgt uit de opeenvolgende financieringsystemen. 'Als er duidelijkheid komt over de financiering na 2015, nemen mensen misschien ook weer makkelijker iemand aan', vermoedt Hammer. Derde oorzaak is dat het ministerie relatief veel mensen heeft laten instromen in de opleiding, terwijl er minder parttime wordt gewerkt dan verwacht.

De Jonge Orde vindt dat het instroomadvies jaarlijks zou moeten worden bijgesteld, in plaats van elke drie jaar, zoals nu gebeurt. 'Wij zagen de krapte op de arbeidsmarkt al een hele tijd aankomen,

terwijl het instroomadvies hoog bleef. Als dat advies jaarlijks wordt bijgesteld, loopt de instroom meer gelijk op met de arbeidsmarkt', denkt Hammer. Het advies is gebaseerd op de langere termijn, zegt Joris Meegdes van het Capaciteitsorgaan. 'Als wij aanleiding zien voor een wijziging, dan komt er een extra tussentijds advies. Dat is in het verleden onder meer gebeurd bij de mdl-artsen en de plastische chirurgie.' In een standaard jaarlijks advies in plaats van driejaarlijks ziet het Capaciteitsorgaan

'Urologen bedachten creatieve oplossingen om ruimte te geven aan nieuwe collega's'

dus geen meerwaarde, het zou alleen maar extra schommelingen geven, aldus Meegdes.

Creatieve oplossingen

Hoe dan ook, de werkeloze specialisten van nu hebben een oplossing nodig op de korte termijn, en daarvoor kozen de urologen. Begin dit jaar luiden de urologen de noodklok over de grote werkloosheid onder jonge klaren. In november 2012 hadden zestien urologen nog geen zicht op een baan op een totaal van ruim vierhonderd zittende urologen. Inmiddels is de werkloosheid gedaald, in de enquête werd zelfs helemaal geen werkloze uroloog gevonden. Hammer: 'De zittende urologen hebben creatieve oplossingen bedacht om ruimte te geven aan nieuwe collega's. Een aantal aniosplekken is bijvoorbeeld omgevormd tot specialistenplekken. Ook worden binnen maatschappen fte's herverdeeld, zodat een nieuwe specialist toch een aanstelling kan krijgen.'

Het is niet altijd eenvoudig om de zittende specialisten te laten opschuiven voor de jonge garde. In de notulen van de Vereniging van Assistent-Geneseskundigen in de Heelkunde (VAGH) november vorig jaar stond nog: 'Vanuit de zaal wordt gevraagd of er nog reacties zijn gekomen op het moreel appel van het bestuur van de NVvH aan de leden om de open maatschapsplaatsen op te vullen met jonge klaren. Het bestuur geeft aan dat daar geen reacties op zijn gekomen.'

De Jonge Orde wil geen algemeen advies geven aan zittende vakgenoten, maar vindt wel dat het voorbeeld van de urologen navolging verdient. Hammer: 'Het is een probleem van de hele beroepsgroep, iedereen moet zijn verantwoordelijkheid nemen.' ■

webvideo

Hoe hebben de urologen ruimte gemaakt voor de jonge garde? De Jonge Urologen Commissie vertelt er alles over in de webvideo bij dit artikel op medischcontact.nl.